

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Na ognjeniku smo — kdo ostane

Na koga naj se zanesemo — Kri ni voda — Slovanstvo

Zdi se, da še ni Evropa preživljala časov, kakor jih preživlja v tej dobi. Ves svet je kakor podminiran. Kdor opazuje to nestrpnost, nervozno vrvenje, se ne more znebiti občutka, da vsi živimo na tleh ognjenika, ki bo vsak hip izbruhnil.

Z groze in strahom gledajo narodi v bodočnost. Ves svet čuti, da je nekaj narobe, toda nihče ne ve zdravila ali bolje zdravila, ki bi obstajalo edino v poštenem sporazumu, veliki narodi nečejo priznati. Mesto da bi dovolili tudi malim življenjem, ki jim po zakonih narave gre, jih hočejo usužnjiti in živeti od njih dela. Tako hočejo velesile v istem času, ko oznanjajo, da se bore za civilizacijo in za kulturni napredek človeštva, ustvariti v Evropi nov tip suženjstva, v katerega ne bi bili vključeni samo posamezniki, ampak celi narodi.

Primeri, ki jih navajamo v zunanjepolitičnem tedenskem pregledu, dovolj jasno dokazuje resničnost naše trditve. Iz tega spoznanja nam seveda vstajajo naloge, ki se neprimerno važnejše mimo vseh drugih vprašanj, ki smo jih vajeni obravnavati v naši mali dnevni politiki. Danes ne gre več za poedine stranke, ne gre za režime, ampak gre za obstoj narodov.

Radi tega položaja se je lotil nemir celo narodov, ki so močnejši in številnejši od nas in imajo tudi drugače bolj ugoden položaj kakor ga imamo v svetu mi. Toliko bolj važno je tedaj pri nas, da je vsak posameznik mož na svojem mestu, da pravilno gleda in presoja položaj in da po tem uravnava vse svoje dejanje in nehanje.

Mi Slovenci živimo v tem kritičnem času na najbolj spornem delu Evrope. Z vseh strani nas obkrožajo sami taki prijatelji, ki hrepene po naši zemlji. Nekateri priznavajo to odkrito, drugi bolj prikrito in zavijajo resnico v lepe besede, s katerimi bi nas radi omamili in nas zavajali na stranpota. Pri tem je treba vedno pomniti, da je vsak, pa naj bo še tak naš zaveznik,

naš smrtni sovražnik,

kdor neti in podpihuje naše notranje nemire in prepire. Ne v imenu napredka ne v imenu blagostanja ne v imenu vere ali katerekoli cerkve nima nihče pravice vžigati malih strasti med nami. Z njimi hoče doseči namreč vsak tak prijatelj edini uspeh, da bi lahko pri nas v kalnem ribaril.

Kaj nam je torej storiti, če vemo, da je položaj tako resen. V stiski vsakdo išče prijateljev. Tako jih moramo iskati tudi mi. V politiki sicer čustvena razgibanost nima tolike veljave kakor v zasebnem življenju. Vendar je tudi v politiki ne smemo prezirati. Poleg hladnega računa in trezne spekulacije velja tudi v politiki pravilo, da

kri ni voda.

In to naše staro pravilo je toliko bolj veljavno tedaj, če vemo, da nam iz njega morejo nastati samo koristi. Poglejmo zavezništvo Češko-slovaško, ki prav gotovo nima slabih politikov. In ta naša zaveznica je naša kljub vsem kočljivostim, ki izvirajo iz mednarodnega položaja in še prav posebej iz njene narodnozemljepisne lege, *et cetera*.

Večkrat trdimo, da ne kaže vsega na slepo prenašati in presajati k nam od drugod, prav tako pa je tudi res, da se velja pri nas o marsičem resno premisliti, kar se je drugod obneslo.

Treba je pogledati samo na zemljevid, pa nam bo takoj jasno, kdo je naš edini naravni zaveznik. Češkoslovaška se ni *et cetera*, ko je izpeljala novi sporazum. Zato je tudi pri nas menda ta bojazen odveč. Pri važnih političnih dejanjih ne smejo igrati odločilne vloge nobeni postranski oziri, temveč mora voditi odločilne korake samo najvišji interes:

blagor naroda in države.

Ta interes nam tudi narekuje te vrste, o katerih smo prepričani, da jih govorimo in pišemo ne le v soglasju z našimi ožjimi političnimi somišljeniki, ampak v skladu z željo vsega slovenskega naroda in tudi v skladu z željo ogromne večine Jugoslovancev sploh.

Narod sam odloča o svoji usodi. Da pa more pravilno odločati in ravnati res tako kakor

je v njegovo korist, mora biti složen. Vse vrste morajo biti strnjene. Če velja to za druge narode, velja še prav posebej za naš mali slovenski in ves jugoslovanski kmetijski narod. Če bo kmet složen, če se bo zavedal, da je kmet, potem bo našel brez pretresov pot in možnost v take odločitve, ki bodo zanj, za državo in za človeštvo koristne in rešilne. Nikdar ne bomo dobro prebivali, dokler nam bodo po hiši gospodarili tuji mogotci, židje in drugi z njimi zvezani kapitalisti. Mi smo narod siromakov in samo v složni stanovski zavesti in skupnosti je naša rešitev. Danes ni važno, v kakšni prehodni politični opredelitvi je kdo pod

pritiskom razmer.

Važno je, da vsak ve, kje je njegov prostor in da se vedno in povsod čuti člana velike skupne kmetijske slovenske in jugoslovanske družine. Iz te zavesti bomo vsi skupaj črpali moč, da bomo premagali vse prehodne težave, vse zapreke, ki nam jih stavijo na pot razne sile. V času, ko nas bo poklicala dolžnost, bomo vsi pripravljeni in bomo svoji domovini, svojemu narodu, svoji državi in svojemu mlademu kralju priborili tako mesto v krogu pravičnih narodov, ki ga naša mučeniška zemlja zasluži. Kmetje bomo na braniku. Za našo usodo gre, za usodo naroda in za usodo zemlje, ki so jo tisočletja branili naši očetje in dedje s svojo krvjo.

Katoliška stranka in korupcija

Belgijci so katoličani. In večina izmed njih so tudi dobri kristjani. To se pravi, da žive in delajo po kristusovem nauku. Tuj jim je torej oni hinavski izgovor: ne glej me, poslušaj me!

Kljub temu, da ta stvar z vero tako stoji, so smatrali gotovi cerkveni krogi, da morajo ustanoviti še posebno »katoliško« stranko, ki naj z žandarji in policaji varuje katoliška načela in katoliško vero. Pa so res ustanovili tako stranko. Vsa cerkev je šla za njo v boj. Gesla in parole so znane: Kdor ni pristaš naše stranke je brezverec. Ali vsaj: kdor ne glasuje za njo, bo pogubljen. *et cetera*.

S pomočjo vere in cerkve je »katoliška« stranka lepo napredovala in postala najmočnejša belgijska stranka.

Po demokratskih načelih je bila poklicana na oblast in je imela dolga leta v rokah

državno krmilo. Ne sama. Prav složno je sodelovala z njo v vladi socialistična stranka, čije pristaši so ravno tako katoliki in dobri kristjani. Torej z verske strani ni bilo za sodelovanje nobenega zadržka, akoravno jih je »katoliška« stranka preje ožigosala za brezverce, razbojnike in nepoštenjake.

S kakšnimi imeni pridevniki se lahko obmetava pristaše drugih strank, naj bi se belgijski klerikalci *et cetera*. Tu imamo gotovo klasično šolo za politično vzgojo na »katoliški« podlagi.

Mi bi pa radi povedali našim čitateljem to, kar je izjavil mlad in bojevit voditelj novega fašističnega pokreta v Belgiji o katoliški stranki.

G. Degrelle je bil pristaš katoliške stranke. On pa njenih besednikov ni samo poslušal, temveč jih je tudi gledal in opazoval. S tem je napravil sicer velik greh, ali je bil trdno prepričan, da je v politiki samo delo merodajno in ne besede. Smotroč torej stranko na oblasti je sklenil začeti najostrejšo borbo proti njej. Ustanovil je fašistični po-

kret »Rex« in se mu postavil na čelo. Glavna borba je veljala katoliški stranki.

Nedavno so se vršile v Belgiji državno-zborske volitve. Mladi Degrelle se je dobro odrezal. Dobil je 22 poslancev. Ko je bil po volitvah poklican h kralju na posvetovanje, je izjavil, da je sicer odločno proti vsaki demokraciji, ali da je vendar pripravljen sodelovati v vladi z drugimi strankami, toda le pod pogojem, da se najprej vse korupcioniste aretira.

Degrelle je brez dvoma poštenjak, kajti kot dober katoličan odločno zahteva popolno ločitev politike od katoliške akcije, ali z drugimi besedami depolitizacijo cerkve.

V tej točki se z g. Degrellom povsem strinjamo.

V tej točki se z g. Degrellom povsem strinjamo.

Rusija za mater in otroka

Vse evropsko časopisje obširno razpravlja te dni o zakonu, ki ga je nedavno izdala sovjetska vlada o zaščiti matere in otroka. Zakon predstavlja po današnjih pojmihi višek socialne zaščite in človeške pravičnosti in je gotovo najpopolnejši zakon te vrste na svetu.

Težnja zakona gre za tem, da se prebivalstvo sovjetske Rusije čimbolj pomnoži. Znana je namera vlade, da želi doseči do leta 1975. nič manj kot 300 milijonov prebivalcev. Sedaj jih ima 170 milijonov. V 40 letih se naj torej pomnoži rusko prebivalstvo za celih 130 milijonov prebivalcev.

V Rusiji delajo vse po načrtu. Vsako stvar hočejo imeti največjo na svetu. Vsako stvar hočejo doseči v najkrajšem času. Najvišja stavba na svetu bo palača sovjetov v Moskvi, ki bo visoka čez 300 m in bo na vrhu stal kip Lenina v nadnaravni velikosti 60 m. Na reki Dnjeper so zgradili največjo električno centralo. V Uralu so zgradili največje topilnice železa in jekla. Sedaj grade največje kanale, ki bodo vezali Črno s Severnim morjem. Zgradili so v najkrajšem času ogromne dolžine železnic, ki vežejo Evropsko Rusijo z Daljnim vzhodom, Mongolijo in Turkestanom. Zgradili so v par letih nova mesta s stotisoči prebivalcev tam, kjer so bile pred nekaj leti va-

Predsedstvo Trgovske zbornice razrešeno

»Slovenski doma« prinaša, da je minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanič razrešil s svojim odlokom nadaljnjih dolžnosti vse člane predsedstva in vse svetnike Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Z istim odlokom je minister dr. Vrbanič postavil za komisarja te zbornice dr. Franca Logarja.

■ 45 dni se je postil v Ameriki tovarniški delavec Mike George. Post si je sam naložil. Pri tem pa je ozdravil neko žledno bolezen. V svojem postu je izgubil 45 funtov.

■ Uredbo o higieni ciganov so izdali Madžari. Po tej uredbi se mora vsak cigan najmanj enkrat na mesec skopati. Ta stvar bi tudi Madžarom ne škodila.

sice z nekaj stotin kmetov. In tako keraka Rusija z orjaškimi koraki naprej ter hoče ne le dohiteti v vsakem pogledu najnaprednejše narode na svetu, temveč jih hoče daleč prekositi. Zato delajo vse po načrtu. In ker je napredek odvisen od človeka, za to posveča Rusija največjo pozornost človeku. Njega hoče zaščititi in mu nuditi vse pogoje za življenje in vzgojo.

V prvi vrsti je treba nuditi zaščito materi in otroku. To so Rusi storili z novim zakonom. Nezakonski očetje bodo morali plačevati tako visoke vzdrževalnine, da ne bodo matere v v skrbeh za preživljanje svojih otrok. Materam številnih otrok bo država izplačevala visoke podpore. Ločitev zakona je otežkočena. V slučaju ločitve se pa polaga največja važnost na zaščito matere. Skrb za kruh mora biti odstranjena.

To je torej osnovni zakon, ki naj nudi vso možnost ruskemu narodu, da se bo razvijal in množil, kakor predvideva načrt sovjetske vlade.

V zvezi s tem zakonom je vlada izdala tudi drugi zakon, ki urejuje vprašanje prekinitve nosečnosti. Zakon je zelo strog in dovoljuje prekinitve le v onih slučajih, za katere se ve, da bo potomstvo duševno ali telesno manj vredno.

Doma in drugod

Teden domače politike

V sredo in četrtek preteklega tedna se je vršila v Beogradu seja akcijskega odbora JNS. Zaradi bolezni odsotnega predsednika g. Nikole Uzunovića je nadomestoval senator gospod Jovo Banjanin. Na seji se je pretresalo v prvi vrsti organizacijska vprašanja. Sklepljeno je bilo, da se morajo do kraja junija organizirati vsi banovinski odbori in da se bo vršil koncem istega meseca strankin kongres. Istočasno pa se bodo obnovile vse sreske in občinske organizacije po vsej državi.

Seje akcijskega odbora JNS se bodo ta teden nadaljevale. Predmet razprav bodo priprave za strankin občni zbor. Iz poročil posameznih članov akcijskega odbora je razvidno, da je stranka povsod krepko zasidrana v narodu in da le od njenega dela pričakuje izboljšanje gospodarskih, socialnih in političnih razmer.

Sava Kosanović

Član Seljačko demokratske koalicije se je mudil pretekli teden v Beogradu, kamor je prišel na proslavo Nikole Tesle. Kosanović je Teslin nečak.

Kosanović je izkoristil to priliko in obiskal posamezne voditelje beograjske združene opozicije, pri katerih se je informiral o tem, kako si zamišljajo skupno akcijo v bodoče. Kosanović je obiskal Ljubo Davidovića, Mišo Trifunovića in dr. Gavrilovića, torej voditelje demokratov, radikalov in zemljoradnikov.

Jevtić v Sarajevu

Bivši predsednik vlade Bogoljub Jevtić je imel pretekli teden v Sarajevu in okolici več shodov in sestankov. V Mostarju je bil na konferenci opozicijskih radikalov član glavnega odbora dr. Laza Marković, ki je pripravljal tam velik opozicijski shod za koncem junija.

Beck v Beogradu

Poljski zunanji minister Beck je vrnil te dni obisk Jugoslaviji, ki ga je pred tremi leti napravil tedanji naš zunanji minister dr. Vojislav Marinković Poljski. Inozemsko časopisje pripisuje Beckovemu posetu Beogradu veliko večji pomen kot pa samo vrnitev prijateljskega obiska.

Poljska vlada je napravila z Nemčijo 10 letno nenapadno pogodbo. Celekupna

njena politika je prijateljsko razpoložena nasproti Nemčiji. Odnosaji med Poljsko in Rusijo niso pristrani. Jugoslavija tudi še ni vzpostavila diplomatskih zvez z Rusijo. Odnosaji med Poljsko in Rumunijo so se ohladili, dočim se zveza med Rumunijo in Rusijo vedno bolj jača.

Nikola Titulescu

zunanji minister Rumunije je nenadoma priletel z letalom pretekli teden v Beograd. Listi poročajo, da je njegov prihod v zvezi z doletitvijo razporeda sestanka šefov držav male zveze Čehoslovaške, Rumunije in Jugoslavije, ki se bo vršil koncem tega tedna v Bukurešti.

Kongres JRZ

Glavno delo sedanje vlade se je na binokotno nedeljo zaključilo s kongresom JRZ, ki se je vršil ta dan v Beogradu. Po poročilu »Slovenca« je bilo navzočih okrog 1000 ljudi in od teh 371 delegatov. Poročilo o političnem položaju je podal g. dr. Milan Stojadinović.

Po govorih še nekaterih drugih govornikov so šli vsi skupaj na kosilo v »Ratniški dom«.

Zunanje - politični pregled

Posebno značilna za sedanji mednarodno-politični položaj je težnja velikih držav in narodov po tem, da spravijo pod svojo oblast male narode in države.

Ta težnja v bistvu ni nič novega, ker je obstojala vedno. Nov je le način in miselnost velikih narodov, ki hočejo z nekako za lase privlečeno in vprav v ta namen skrupucano zakonitostjo

opravičiti nasilje

in prikazati svoje početje kot pravilno. Zato vidimo na vseh koncih in krajih živahno diplomatsko delo. Vsa Evropa, skoraj bi rekli, ves civilizirani svet je kakor en sam velik ognjenik in diplomatije hito sem in tja in ponujajo re-

Italija je izdala za novo »Abesinsko cesarstvo« nove poštne znamke s sliko italijanskega kralja Viktorja Emanuela kot abesinskega cesarja.

šilne recepte. Seveda je vprašanje, koliko bo vse to pomagalo.

Ugotoviti je namreč treba, da je človeštvo v praksi popolnoma zavrglo ideje, ki so tako zmagovito preplavile svet leta 1918! Samoodločba narodov, pravice zatiranih, pomoč izkoriščenim, vse to se nam danes zdi kakor tolažilna pravljica za čmerikave otroke.

Močnejši proti slabejšemu

V praksi ni nobene samoodločbe za tistega, ki ni dovolj močan. Kakor hitro pa si kdo to-

liko opomore, da se ga drugi začno bati, lahko počne, kar hoče. Pri tem se mu ni treba prav nič ozirati niti na mednarodne dogovore niti na pravičnost ali nepravičnost svojega početja.

Vrsta primerov

Prva je potrdila to našo trditev Japonska, ki je po dobro premišljenem načrtu napadla Kitajsko in jo začela drobiti. To nasilno delo še danes nadaljuje. Prav te dni so japonske čete zasedle nekdanje kitajsko glavno mesto Peking — ali kakor se zadnji čas imenuje — Peiping. Svet vse to vidi in Kitajska je članica DN, toda to društvo je jetično kakor bolnik pred grobom.

Druga je potrdila našo trditev Nemčija, ki se je proti svojim nekdanjim obvezam in dogovorom na vsem lepem oborožila in zahteva nazaj vse, kar je v 4 letni svetovni vojni izgubila.

Tretja je bila Italija, ki je zasedla Abesinijo in tako ustanovila »Rimski imperij«. Abesinija in Italija sta obe članici DN, toda prva je morala na svoji koži občutiti, da je proti topovom in bojnim letalom edina pravica — še močnejši top in še popolnejše bojno letalo.

V vrsti teh primerov bi jih lahko našteali še več, toda že ti zadostujejo, da razumemo živahno diplomatsko delo zadnjega časa. Stari svet je umrl, novega še ni. Zato je treba hiteti.

Pakt štirih,

radi katerega je bilo pred časom prelite obilo — diplomastke tinte in radi katerega se je poleg drugih razburila posebno tudi Mala antanta, je zopet na vidiku.

Ta zveza, ki naj bo obsegala Nemčijo, Anglijo, Francijo in Italijo, je danes spet na vidiku in je v praksi več ali manj že suha resničnost.

O tej zvezi velja razmišljati, kadar se politično oziramo po svetu.

Francija

je v znamenju iskanja novih potov. Pretresale so jo močne stavke, ki pa so pojenjale, ko je Blum izjavil, da tudi on zahteva red in disciplino.

Duhovi so močno razcepljeni. Nekaj jih je za sodelovanje z Italijo proti Nemčiji, drugi za sodelovanje z Anglijo in Nemčijo proti Italiji. Kako se bo Blum odločil, ko prevzame oblast, je vprašanje.

Po zadnjih vestih bo sprejel Blum v vlado tudi žensko. (Glej sliko!)

Nemčija

deluje s polno paro. Vse izjave uradnih in neuradnih krogov kažejo dva glavna cilja: Doseči vse, kar so Nemci nekdanj imeli — in pa: izriniti iz evropske politike Slované. Nemška borba proti Rusiji je borba proti Slovanstvu in to

Gospa Joliot-Curieva bo brzkone poklicana v Blumovo vlado. Prevzela bo mesto državne podtajnice v zdravstvenem ministrstvu. Gospa je slavna učenjakinja in je bila za svoje delo že odlikovana z najvišjim priznanjem: Prejela je namreč Nobelovo nagrado, čast, ki doleti le največje duhove na svetu.

Kar veselo je perilo!

Torej vendar že milo, ki odpravi nesnago zares prizanesljivo in temeljito iz tkanine. Potem je lahko tako lepo belo!

Schichtovo terpeninovo milo

pere perilo bleščeče belo

... in za namakanje Ženska hvala

ne more biti v tolmačenju nobenega slepomišljenja in nobenih kompromisov. Rusija je brez ozira na politični režim in brez ozira na razmere, ki tam vladajo, po svoji številčni premoči in po veličini duhov, ki jih je dala svetu, najvidnejša in najmočnejša predstavica Slovanstva. Vse to zvezo je treba razmišljati, kadar se politično oziramo po svetu.

Avstrija

je pod protektoratom Italije in v objemu vseh reakcionarnih sil nevarnost, ki ogroža nele mir pri nekaterih sosedah, ampak mir Evrope. Habsburžani, ki vedno bolj vidno stopajo v ospredje, pomenijo nevarnost, ki je ne kaže podcenjevati.

Poljska

je razvila zadnji čas živahno diplomatsko delo. Njen zunanji minister je obiskal tudi Jugoslavijo, radi česar so se marsikje razburili.

Romunija

je takoj za poljskim zunanjim ministrom poslala k nam zunanjega ministra Titulesca, poleg tega pa bo v kratkem v Romuniji

sestaneke državnih poglavarjev

vseh držav Male antante.

To živahno gibanje diplomacije izpričuje nemir, ki vlada v svetovnem političnem ozračju.

Samo kot redkost naj še omenimo, da je po poročilu listov neki rimski profesor predaval pred kratkim v Varšavi (glavno mesto Poljske) in dopovedoval strmečim poslušalcem, da sta poljski in laški narod po svoji pridnosti, nadarjenosti in drugih sposobnostih popolnoma enaka. Zato, je dejal, imajo tudi Poljaki pravico do kolonij kakor Italijani.

Kam je ta mož s temi besedami hotel za-bitu klin, ve vsakdo, kdor le količkaj zasleduje razvoj političnih dogodkov.

Ob teh domačih, oziroma evropskih neskladnostih se komaj utegnemo zanimati za to, kaj se godi po ostalih delih sveta. Mimogrede naj omenimo, da je v Južni Ameriki spet izbruhnila

revolucija v Paragvaju,

kjer so se uprli proti predsedniku republike Rafaelu Francu.

Taki dogodki v daljavi pa so le malenkost v primeri s pretresljaji v naši neposredni bližini.

Če se evropsko ozračje kaj zjasni in razčisti, bomo seveda imeli še dovolj prilike, poročati o bolj oddaljenih vprašanjih. Zeleli bi, da se kmalu zgodi tako.

Yvon Delbos postane po vsej priliki v Blumovi vladi francoski zunanji minister.

Mladina

Šmarnogorsko okrožje društev kmet. fantov in deklet je radi slabega vremena preložilo svojo tekmo koscev in vso ostalo prireditev na nedeljo, dne 7. junija v Vogljah ob istem času kakor je bilo mišljeno za Binkoštni ponedeljek. Vsi zavodni in kmetijski mladini naklonjeni prijatelji iskreno vabljeni.

Sv. Bolfenk pri Središču

Društvo kmetских fantov in deklet priredi veliko tekmo koscev to nedeljo dne 7. junija v Lačavesi. Tekmovalo se bo na travniku gospoda Vinka Praprotnika. To agilno društvo bo po uspeli zimski dobi, izpolnjeni z izbranim prosvetnim delom, priredilo tekmo koscev v zelo velikem obsegu in je pričakovati lepega obiska.

Bloke

Društvo kmetskih fantov in deklet bo po vseh svojih dosedanjih sijajno uspehlih koncertih na splošno željo priredilo v nedeljo dne 7. t. m. tudi v Starem trgu pri Logatcu pevski koncert. Prireditve bo ob 3. uri popoldne v sokolski dvorani. Prijatelji kmetske mladine in vsi, ki se želite prepričati, da organizirana, zavedna kmetska mladina na vseh poljih napreduje, prav iskreno vabljeni v nedeljo v Stari trg na koncert!

Sebeborci (Prekmurje)

Društvo kmetjskih fantov in deklet bo s tekmo koscev, ki je za te kraje novost, v nedeljo dne 7. junija t. l. prvič nastopilo pred javnostjo. Zato vsi prijatelji iz okolice prav iskreno vabljeni na to lepo prireditev!

Draga pri Stični

Naše Društvo kmetških fantov in deklet priredi dne 14. junija tekmo koscev in kolesarsko polževo tekmo. Spored: Ob 13. uri zbirališče na postaji Stična, nato povorka na tekmovalni prostor. Ob 14. uri kmetško mladinsko zborovanje, nato se vrši tekma koscev in polževa kolesarska dirka. Po tekmah razdelitev nagrad. Nato na vrtu tov. Potokarja v Sp. Dragi kmetška veselica. Vstopnine ni! Pridite vsi na to kmetško prireditev!

Ponikva ob j. ž.

Naše Društvo kmetiskih fantov in deklet priredi dne 7. junija 1936 »tekmo koscev« na travniku g. Gobca tik železniške postaje. Začetek pavorke ob pol tretji uri popoldne. — Nato tekma. Po tekmi v prostorih g. Gobca kmetiska veselica z zabavnim sporedom. Zveze z vlaki so ugodne. Vsi prijatelji kmetске mladine iskreno vabljeni!

Frankolovo

Dne 14. junija priredi naše društvo tekmo koscev. Zbirališče ob 2. uri popoldne pri gostilni Schnabl, odkoder krene povorka na tekmovališče, kjer bo tekma koscev združena s kmetsko veselico. Vsi prijatelji kmetske mladine vabljeni!

RADIO-POSLUŠALCE NA DEŽELI

opozarjamo na pokrajinsko oddajo narodne šole v Zalogu pri Komendi, ki bo dne 5. t. m. ob 11. uri v šolski oddaji. Oddajo vodi ga. Milena Vršen. Namen oddaje je pokazati na konkretnem primeru, kako je treba sistematično preučevati našo vas.

Da se da o vsaki naši vasi povedati mnogo zanimivosti, priča prav ta primer, ki mu je predmet proučevanje neznatne gorenjske vasice, ki pa nima v sebi toliko značilnosti, da utegne njiša podajanje zanimati tudi tiste, ki Zaloga ne poznajo.

V oddaji nastopajo sami šolski otroci, ki nam pripovedujejo, kje leži Zalog, kakšen je, katere in kakšne so njegove posebnosti, šege in navade domačinov, njih poklici, umrljivost itd., skratka o vsem, kar je treba v taki zvezi povedati. Za zabavo pa poskrbi godec-harmonikar, ki je tipičen pojav v skoro vsaki slovenski vasi.

Ponovno opozarjamo, da se ta zanimiva oddaja vrši v okviru šolske ure dne 5. t. m. ob 11. uri dopoldne. Na oddajo še prav posebej opozarjamo našo kmetsko mladino, ki naj se po tem primeru sama vrže na delo za čim popolnejše proučevanje naše vasi!

Mlatič

Čudni časi

Naročnik z dežele nam piše: »Denarja ni in razume se, da sem moral odbiti vsako botrovstvo že par let. Tudi sejnarenje me letos ne more spraviti v Ljubljano, razen če vzamejo na račun trame in deske, ki mi gnijejo na kupu. In ta nesrečni dež letošnje Binkošti nam drugega ni dovolil, kakor da smo se zbrali pri železniškem čuvaju, ki ima radio, da bi poslušali po prvi maši kmetijske strokovna predavanja, kakor smo bili to lani navajeni. Pa nič oha drevala! Kmetijsko društvo v Ljubljani, 22. 7. 1937.

Hvala bogu!

O gospodarski krizi piše g. minister dr. Krek: »Gospodarska kriza, ki jo je pospešila

Franjo Pavlica:

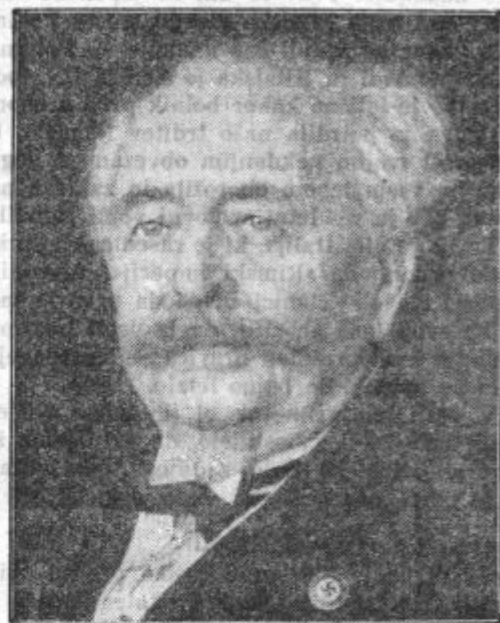
Planšarstvo in mlekarstvo Stare Fužine

Malo krajev je v naši ožji domovini, ki bi se mogli ponašati s tolikimi in še posebno s tako lepimi planinami, kakor jih posedujejo kmetovalci v Starih Fužinah ob Bohinjskem jezeru. Že sredi meseca maja odženejo živino v lepo naravo, kjer ostane skoro do novembra meseca na paši. Pregon živine se stopnjuje. Tako na primer se prično s pašo na planini Uskancu nad Zlatorogom. Ta planina je po-

znana prav mnogim turistom, ki gredo mimo Zlatoroga k izviru Savice. Tu je postavljena tudi mala sirarna, kjer se preostanek mleka, ki ga ni mogoče prodati v bližnji hotel in mimoidočim planincem, predela v okusen, aromatičen sir. Od tu gre govedo na planine Udični vrh, Blato in na Grintojco. Vse imenovane planine se imenujejo nižavske; na njih ostane govedo do 7. julija. Od tedaj naprej se pričinja pravo planinsko življenje, ko se porazdeli živina na visoke planine. Laz, Jezero, Dedno polje, Ovčarija in Všenik so najvišje staro-fužinske planine. Izmed vseh navedenih planin je gotovo planina Laz ena najlepših tako v živinorejskem, kakor v turističnem pogledu. Je to po mojem mnenju ena ne le najlepših, ampak tudi najprikladnejših planin za mlekarstvo. Na tej planini so pač dani vsi pogoji, kakršne se zahteva za dobro planino. Vse živine na planinah se

nesposobnost prejšnjih režimov na eni strani ter nezanesljivost in nezaupanje na strani ljudstva i. t. d. Hvala bogu! Zdravniki trdijo, da je pri zdravljenju največja težava z diagnozo. S tem pa so vzroki krize nesporno utrjeni. Tudi

Nemški general Karl Litzman, znan iz svetovne vojne po bojih pri Brzeziny, je umrl v starosti 86 let.

pase približno 600 glav, od katerih je 321 krav molznic. Vsaka izmed imenovanih planin ima tudi svojo malo sirarno. Žal, da manjka vsem tem sirarnam pravih prostorov. Posebno se pogreša v teh sirarnah tople kleti, kjer bi moral sir pokopeti pred odnosom v dolino. Dobro da bodo agrarne operacije v prihodnjem letu gradile na planini pri Jezzeru moderno planinsko mlekarino, v katero se bo prinašalo mleko iz malih bližnjih planin. G. inšpektor inž. Pirc je izdelal že potrebne načrte pa tudi gradbeni material se v ta namen že pripravlja, kar nam daje upanje, da bo v prihodnjem letu sirarna že zgrajena.

Na planinah se proizvaja tekom pašne dobe vsega blizu 100.000 l mleka.

Ako k temu prištejemo še doma v Start Fužini namolzeno mleko od jeseni do pomladi, dobimo skupno količino blizu 200.000 kg mleka. Večina mleka se je do sedaj predelala v ementalški sir. V letošnjem letu se je tudi precej maslarilo, tako, da znaša skupni izdelek sira 9.993 kg in 2.563 kg masla.

V stari Fužini postojala centrala, ki sprejema vse blago iz planin, ga tu upravlja ter dalje razprodaja. Je to res lepa dobro ure-

jena mlekarja, ki se odlikuje zlasti po redu in snagi.

Mlekarski izdelki iz Stare Fužine, posebno sir, je prav dobre kakovosti s posebno planinsko aromo. Žal, da sir nima prave luknjicavosti, kakršno zahtevamo od pravega ementalca. Temu so pač krive slabe planinske kleti, o katerih smo že prej govorili.

Da je razvoj planšarstva tako dober, se imajo lastniki planin v mnogem zahvaliti vodstvu svoje mlekarske zadruge. Posebna hvala pa gre tudi pridnim in zvestim planšaricam. Vredno je, da zabeležimo imena onih, ki se ne odlikujejo samo po svoji marljivosti, ampak tudi vztrajnosti. Vidimo, da pase na planinah Kovacič Frančiška, po domače Petričov Franek, doma iz Podstodora, že polnih 60 let. Francko poznamo že iz filma. Druga po imenu Agotna Mina pa pase že 55 let. Tretja Tinčkova Mina vodi na pašo 52 let. Četrta Hlipova Franca pa 43 let.

Takim vzornim in požrtvovalnim planšaricam moramo samo čestitati.

To in ono

Narodna banka kupuje zlato

Narodna banka je te dni opozorila vse oblasti v državi, da je z uredbo od 4. avgusta 1934 samo ona pooblaščen kupovati zlato, ki se kakorkoli in kjerkoli pridobiva v Jugoslaviji.

Narodna banka plačuje zlato po 50.000 Din za kilogram. Leta 1934. je kupila 1.174 kg zlata, a prihodnje leto, to je 1935. že 2.444 kg. Letos se bo odkup količine zlata še povečal.

Največ zlata se pridobiva iz bakrenih rudnikov v Boru. Ti rudniki dajo že sedaj okrog 2.000 kg čistega zlata. Proizvodnjo je mogoče še veliko povečati. Znatne količine zlata dajo tudi francoski rudniki v Peku in nekateri domači rudniki v timoški kotlini.

V zadnjem času so pričeli Angleži pridobivati zlato v Bosni in so ga že te dni prodali Narodni banki 11 kg. Ti rudniki se bodo še razširili in obetajo veliko proizvodnjo zlata.

Poleg teh rudniških podjetij pridobivajo zlato tudi kmetje sami, posebno v nekaterih krajih timoške kotline. Dočim oddajajo rudniki vse zlato Narodni banki, ga pa kmetje prodajajo raznim špekulantom in prekupcem, in to po znatno nižjih cenah, kot ga kupuje Narodna banka. Tako barantanje je po zgoraj omenjeni uredbi strogo prepovedano. Dovoljena je le kupčija z zlatim in srebrnim nakitom in s starim zlatom, ne pa z novo pridobljenim zlatom.

Računajo, da bo v kratkem znašala proizvodnja zlata v Jugoslaviji 5.000 kg letno v vrednosti 250 milijonov dinarjev.

267 redovnikov obtoženih

Kulturni boj, ki traja v Nemčiji kljub vsem konkordatom in sporazumom z nezmanjšano silo, je privedel te dni do čudnega in ne navadnega primera, da je bilo obtoženih 267 menihov radi raznih krivih dejanj. Menihi so obtoženi pregreškov, oziroma, kakor pravi obtožnica »atentatov« na ljudsko pravost.

Radovedni smo, kako bi to izgledalo pri nas. Mi tega ne želimo in niti nečemo, ker nasprotno hrepenimo po tem, da bi ostali namestniki božji nedotaknjeni.

Kako pa je v skladu ravnanje proti državnim čisto gospodarskim predpisom, ki nimajo niti z vero niti z pravostjo nič opraviti? Krist je dejal: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega!«

Če menihi naglašajo božje, ne bi smeli pozabiti cesarjevega ne v Nemčiji ne nikjer drugod.

STANJE NAŠIH KLIRINŠKIH RAČUNOV

Nemški kliring kaže za nas dokaj ugodne znake. Medtem, ko je bilo meseca januarja letos plačano v Beogradu 246 milij., v Berlinu pa 717 milij. mark, so v aprilu znašala plačila v Beogradu 715 milij., v Berlinu pa skupno 510 milijona mark, iz česar se vidi občutna poprava klirinških odnošajev z Nemčijo. Stanje kliriranja z dne 20. maja je znašalo 2275 milij. proti 2384 milijona mark v prejšnjem tednu. — V italijanskem kliringu imamo terjatev 4206 milij. lir. Saldo kliriranja proti Bolgariji znaša 316.000 Din. Zadnja izplačana aviza je bila 3. maja v znesku 17.000 Din. — Saldo naših terjatev v turškem kliringu znaša 1.026.000 Din. odnosno 2.970.000 dinarjev. Zadnje izplačilo je bilo 10. februarja letos; čakati je treba namreč sto dni. — Proti Grčiji znaša stanje dinarskega računa 30 % 42.870.000 Din. — Stanje kompenzacijskih bonov na drahmo znaša okoli 50 milijonov drahem.

Železniška postaja Lipoglav — zadružno delo kmečkega ljudstva

Kakor da se ni nič izpremenilo na glavni progi Ljubljana—Maribor, tako je molčalo vladno časopisje. Novi vozni red in »Jutro« s prejšnjega tedna nam šele povesta, da se vlaki ustavljajo na novo otvorenji postaji Lipoglav v prijaznem kraju med Ponikvo in Poljčanami.

Če prav kaže in če komu ugaja, proslavi naše časopisje gotove malenkosti z največjim pompom. Zadružno kmečko delo seveda ni toliko pomenljivo, posebno pa ne, če sodelujejo in ustvarjajo tako zvani naprednjaki. Ni

torej besedice v bivšem klerikalnem časopisju o našem uspehu. Gotovo bi se pohujšale verne ovčice, ko bi doznale, da je bil na čelu zadruge ta prešmentani Komar in za njim ogromna večina Ponikvančanov.

Resnica v oči bode! Zadruga za postavitve železniške postaje v Lipoglavu je izročila na Vnebohod postajo v promet. Ta dan je prišlo v Lipoglav nad dva tisoč kmečkih ljudi, da manifestirajo svojo zadružno in kmetško misel. To je bil praznik zmage, ki je pokazal, kaj zmore dober javni delavec, če se mu še tako mečejo polena pod noge. Kmetje so sledili zadružnemu ideologu pri gradnji vodovoda na Ponikvi in sedaj pri gradnji prepotrebne kolodvora. Obakrat neprecenljiv uspeh v občo korist.

K otvoritvi postaje je prihitelo v Lipoglav iz bližnje okolice pa tudi iz Ljubljane, Maribora, Celja in drugih krajev polno ljudi. Sodelovala je tudi sokolska godba iz Šmarja, tamburaški zbor iz Ponikve in nekatera pevka društva. Gospod Komar, mlad upokojeni učitelj, je pozdravil vse navzočne kot načelnik zadruge ter predal dovršeno postajo g. inž. Leskovsku kot zastopniku železniške direkcije v Ljubljani.

Gospodu Komarju in njegovim vrlim zadružnikom iskreno čestitamo k tako lepemu uspehu!

Kmetje v drugih državah

odločajo v svojih stanovskih vprašanjih vse sami, pri nas pa samo v malenkostih. Zato nam je življensko potrebna stanovska organizacija.

Dopisi

Št. Pavel pri Preboldu

Od zadnjega poročila, v katerem smo zabeležili strašno razburjenje, ki vlada med našimi občani zaradi zahtevkov cerkveno-konkurenčnega odbora, se prav za prav še ni nič posebnega zgodilo. Ljudje pridno delajo pritožbe, zlasti enotni se bodo pokazali obrtniki, kmetje pa do danes svoje stanovske organizacije še nimajo. Kakšen uspeh bodo pa pritožbe imele, je pa seveda drugo vprašanje.

Preteklo nedeljo je imelo gasilno društvo v Latkovi vasi dobro uspešno javno tombolo. Kljub slabemu vremenu in časom se je zbralo lepo število kmetijskih in zlasti delavskih ljudi, seveda vsi v upanju, da odnesejo glavne dobitke. Sreča je pa naklonila prvi dobitnik mizarškemu pomočniku Antonu Majcenu iz Drešnje vasi. Dobil je moško kolo. Drugi glavni dobitnik je prejel Ivan Vošnjak, pos. iz Latkove vasi. Bilo je seveda tudi vse polno manjših dobitkov, ki so prav gotovo prišli v prave roke.

Iz Stične

Dne 24. maja popoldne je imela v Stični Vodna zadruga za regulacijo Višnjice svoj redni občni zbor. Udeležilo se ga je skoro štiri petine zadrugarjev. Zastopnik politične oblasti je bil dr. Hacin, sreski načelnik, bansko upravo je zastopal višji svetnik ing. Hočvar, projektant načrta za regulacijo. Občni zbor je spretno vodil načelnik zadruge posestnik Kavšek Ignac iz Vel. Černela. Protivniki regulacije sploh so hoteli na vsak način preprečiti izvedbo regulacije. Poskušali so na vse načine ali se jim ni posrečilo. Pri glasovanju za nezaupnico odboru so ostali v manjšini. Sedanje razmerje je 59 ha proti 192 ha. Po tem razmerju ne bo nikdar mogla opozicija, ki jo vodi posestnik Fedja Jelimev iz Gorenje vasi, doseči razpusta zadruge, kakor je to skušala s silo na terenu, ko niso pustili inženjerjem trasirati struge. Sreski načelnik je zbranim zadrugarjem na podlagi zadružnih pravil in vodopravnega zakona tehtno in precizno razložil in tudi ugotovil koristi, ki jih bo imela dolina od izvedene regulacije Višnjice. Upamo, da bodo tudi protivniki regulacije počasi uvideli, da je nespametno se upirati javnemu delu, ki je v občo korist. Vodstvo zadruge je v tako zanesljivih in poštenih rokah, da je izključeno, da bi nastala iz regulacije kakšna škoda za zadrugarje. Tehnično vodstvo je pa v rokah preizkušenega strokovnjaka, ki je izpeljal že nešteto regulacij v občo zadovoljstvo in korist po celi dravski banovini.

Velike Bloke

V nedeljo, dne 24. maja je bila pri nas otvoritev nove gostilne Bratok. Kakor je pač v takih prilikah običaj, se zbere večje število mladine, da se malo pozabava. Otvoritve so se med drugimi udeležili tudi fantje iz Nove vasi, ki so s svojim ubranim petjem vzbudili pri tujcih in domačinih veliko pozornost. Nastop Novcev ni bil všeč nekaterim našim fantom. Zvečer so počakali naše pevice, oboroženi s koli ter jih na divjaški način napadli. Napadalcu so bili sledeči: Drobnik Alojzij, uslužben pri predsedniku občine Rudolfu, Peček Anton, Modic Jože, Modic France (Marentov), Bečaj Jože, Modic Janez in njegov brat (Janezov). Splošno se pri nas govori, da je napad izvršen po želji nekega našega občana, ki je v gostilni Korosec sam pozival fante, naj pomagajo domačinom in je nekega fanta vrgel na tla, ker ni hotel slediti njegovemu pozivu. Znano je, da je bilo že večkrat zadržanje tega moža povod raznim pretepom in neredom, kar se pa skuša vedr. zakriti. Čas bi bil, da bi oblasti ne postopale samo proti razgrajčam, temveč tudi proti

tistim, ki vrše hujskanje za take divjaške nastope.

S takim ponašanjem mi Bločani ne bomo prav nič pridobili temveč le izgubili. Komur pa vino prehitro zleze v razgreto glavo, naj pije pa vodo, kajti pijanost ne sme biti izgovor za take divjaške nastope.

Trebeljevo

Kako se JNS-arji gospodarili v Trebeljevski občini?

Pod tem naslovom se je široko razkoračil dopisnik »Slovenec« in veže kilometrske otrobe zoper zavedne in odločne narodne moze v tej lepi občini. Ker pa ima njegova povest toliko zavijanja, jo moramo izpopolniti z dokazi in sicer naj zvedo vsi občani občine Trebeljevo, da je ministrstvo za notranje zadeve z odlokom, objavljenim v »Uradnem listu« št. 29. od dne 17. marca 1934. določilo, da bode sedež občine Trebeljevo v — Veliki Stangi, kar vedo gospodje v hribih in njih brlavi dopisnik v dolini.

Povsem je tem gospodom iz uradnih spisov tudi znano, da je glasom odloka upravnega sodišča za dravsko banovino v Celju, od dne 30. avgusta 1934. l. le občina Trebeljevo plačnica najetega posojila, kakor tudi vseh izdatkov, za občinski dom v Veliki Stangi. — 1. Občinski dom v Veliki Stangi je zgrajen, na podlagi zakona o občinah. 2. Glasom sklepa občinskega odbora občine Trebeljevo in z odobrenjem vseh nadzornih oblasti — brez »likofov in sej v oštarijah«. 3. Na podlagi dovoljenja kr. banske uprave v Ljubljani je občinski odbor sklenil najeti in dobil sledeča posojila:

1. Pokojninski zavod v Ljubljani 20.000 Din. 2. Koprivnikar Fr., pos., Širmanski hrib, obč. Trebeljevo 20.000 Din. 3. Koprivnikar Franc, pos., Stanga-Poljane 2000 Din. Skupaj torej posojila 42.000 Din.

Jasno je, da s tem denarjem pri najboljši volji ni bilo mogoče izvršiti nakupa hiše, prezidave, ki bi odgovarjala predpisom in namenu obč. doma. — Mi in g. dopisnik »Slovenec« dobro vemo, da stane občinski dom v Veliki Stangi Din 85.926'15, »novoizvoljena« obč. uprava je prevzela le Din 63.461'30 dolga na obč. domu, od »užitkarskega župana«.

Občinski dom v Veliki Stangi obsega: 1. obč. pisarno ali sejno sobo, 2. stanovanje obč. delovodje, stanovanje, kuhinjo in pisarno žandarmerijske stanice. — Stanovanje narednika, podstrešje, pritikline, drvarnice in nekaj zemljišča.

Proti temu dolgu je bilo stanje občine Trebeljevo sledeče: občina je imela izterjati občinske doklade iz prejšnjih let: Din 115.997'—, obč. trošarine Din 3.900'—, občinske takse 1.650'— in vloge iz hranilnice 13.000'—, Skupaj 134.547'— dinarjev.

To stanje občine je prevzel g. Gale Josip in ni nihče ničesar oporekal — 1. julija 1934.

Vse te reči je že davno odobrila tudi krajevna kontrola.

Dopisnik »Slovenec« dobro ve, da občina ne dolguje na koruzi prav ničesar — ampak da je naročil bivši župan ajdo za občane, ki je isto občanom dal na »puf«, kar občino nič ne briga, najmanj pa še dopisnika »Slovenec«. — Vse drugo so prazne marnje in domišljije — nekega gospoda, ki hoče postati velik in viden med zemljani, a ker ni poslušal ljudstva, je Sava zalila in razbila njegovo politično barko — enkrat za vselej.

Dalje nam ni znano, koliko požirkov je napravil sedanji predsednik občine g. Gale, ko je šel 5. maja voliti našega poslanca Mravljeta. Vemo pa, da je imel neki drugi »veljak« v Litiji srčno željo kandidirati na Jevtičevi listi. Ekspresno je poslal svojo kandidatno listo v Beograd, a je zastoj čakal. Bog ve zakaj? Morda ga tudi tam doli poznajo.

Novice

Občni zbor

Zveze slov. agrarnih interesentov

se bo vršil v nedeljo, dne 7. t. m. ob 10 uri dop. v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani. Agrarni interesi se vabijo, da se občnega zbora v obilnem številu udeležijo.

× Velikanski uspeh slovenskega živinorejca. Kmet Matevž iz Godičevega pri Novi vasi na Blokah je prodal ljubljanskemu mesarju Javorniku par volov, ki so tehtali 2586 kg. To je tako redek primer, da se le malokdaj dogodi.

× Knjižica o raku. Društvo za proučevanje in pobijanje raka v Ljubljani bo v kratkem izdalo knjižico, v kateri bo razložilo glavne smerice za uspešno pobijanje raka in dalo splošna navodila, kako naj vsak posameznik poskuša pripomoči k zgodnjemu spoznavanju te bolezni. Knjižica bo spisana tako, da bo vsakemu razumljiva. Kdor že sedaj naroči knjižico, naj vpošlje obenem z naročilom 6 Din. Pozneje bo cena znašala 10 Din. Naslov za naročila: Društvo za proučevanje in pobijanje raka v Ljubljani, Stara pot št. 3.

× Enodnevni tečaj za zeleno precepčanje šmarnice in za poletna dela v vinogradu se vrši v četrtek dne 4. junija t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Začetek tečaja ob 8. uri.

× V Vukovskem dolu je bil na poti, ko se je brezskrbno vračal domov, kamenjan 30letni delavec Tone Kovač. Napadla sta ga iz zasede neki moški in ženska. Obdelala sta ga tako močno, da se je moral zateči po pomoč v bolnišnico. Ker Kovač oba napadalca dobro pozna, bosta imela opravka s sodiščem.

× V Rečici ob Savinji mu je iz ljubosumnosti zlomil roko 69 letni posestnik Florjan Češnovar, ko je z grabljami udaril svojega sosedo, 70letnega Ropotarja Franca. Češnovar je bil obsojen na 1 mesec zaporu in 1000 Din za bolečine mora plačati Ropotarju. Tako je, če se vnamejo stari panji.

× V Mariboru v Strmi ulici sta se zaradi nekega dekleta sprla Ivan P. in Rudolf. Š. V veliki ljubosumnosti je Ivan zgrabil za steklenico in jo hip nato razbil na Rudolfovi glavi. Posledice: Rudolfa so vsega v krvi prepeljali v bolnišnico, Ivan in dekle pa sta morala s stražnikom.

× V Radvanju je posestnica Marija Zunkova prejela dvoje anonimnih pisem, kjer ji neznanece grozi, da ji bo v kratkem zažgal domačijo. Zadevo imajo v rokah orožniki.

× V Budni vasi ob Št. Janžu na Dolenjskem sta posestnica Židman Marija in njena hčerka Marija, s kolom obdelale 48letnega delavca brez posla, Dobrška Franca iz Redne vasi, obč. Radeče. Zlomili sta mu celo desno roko, da je moral v celjsko bolnico. Boda povzroča vedno večjo podivjanost.

× Planinsko društvo za Bosno in Hercegovino je zgradilo že 16 planinskih koč. Letos namerava društvo zgraditi nov planinski dom na Vranici planini blizu Fojnice.

× Strela je ubila na Suhi planini pastirja Cvetka Mitroviča in dvanajst ovac.

× Poplave. Vsled neprestanega dežja sta reki Drava in Mura prestopile bregove in poplavlile 30.000 orolov plodne zemlje. Pod vodo so tudi vse okoliške vasi. Mnogo hiš je porušenih in vsi pridelki uničeni.

× V Ljubljani je v Leonišču umrl ugleden narodni in kulturno gospodarski delavec Ivan Gorjup, doma s Proseka pri Trstu. Blag mu spomin!

× Moda, ki ne pride nikoli iz mode. Nič ni tako nestalno kot moda, vendar ena je vedno ista, katere se gospodinje drže že od praveka: hočejo imeti bleščeče belo perilo. Muke in trud pranja so bogato poplačani, če je perilo po pranju tudi zares bleščeče belo. Zato so gospodinje tako vesele, ker imajo Schichtovo terpentinovo milo. To čisto jedrnat milo odpravi brez truda in prizanesljivo tudi najtrdovratnejšo nesnago iz perila. Schichtovo terpentinovo milo pere bleščeče belo.

× Japonski napadi na mandžursko-ruski meji se nadaljujejo. Te dni je ponovno poskusil prekorati državno mejo večji vojaški oddelek pa so ga Rusi odbili. Ne mine skoro tedna, da ne bi nosili Japonci mrtva trupla svojih vojakov z ruskega ozemlja.

Prvovrstne tržiške

KOSE

in
brusilne
kamne

v različnih kvalitetah ima
v veliki izbiri v zalogi

„EKONOM“, Kolodvorska 7

× V Malih Lipljenah, občina Škocijan pri Turjaku, je strela ubila 37letnega posestnika Jožefa Adamiča. Pokojni je z ženo in otroki delal na polju, ko se je nenadoma dvignila: nevihta in je začelo treskati. Žena s sedmerimi otroki je odhitela domov, mož pa je pred ploho stopil pod neki hrast. Nenadoma je strela udarila v drevo in v nesrečnega kmeta, ki je bil takoj mrtev. Strela ga je udarila v desno stran in šla skozi srce po telesu v zemljo.

× Iz Prekmurja je te dni odšlo v Francijo na sezonsko poljedelsko delo 40 delavcev, na državno veleposestvo Belje pa 1600 delavcev.

× V Gornji Radgoni je razrešen upravni odbor tamkajšnje hranilnice in posojilnice. Revizija, ki jo je opravila Zveza jugoslovanskih hranilnic letos v aprilu, je ugotovila brezhibno delovanje tega zavoda, banska uprava pa je te dni kljub temu upravni odbor razrešila brez prave navedbe vzroka. Vsi člani so se proti razrešitvi pritožili na trgovinsko ministrstvo.

× Na Črnem vrhu v Polhovgrajskih Dolomitih je ondan razsajalo hudo neurje s točo. Toča je uničila posevke in popolnoma oklestila sadno drevje. Med nevihto je švignila strela in udarila zdaj sem, zdaj tja. Zažgala je hlev posestnika Franceta Mačka. Hlev je pogorel do tal. Zraven pa je zgorelo 12 glav živine, slamo-reznica, precej krme in tudi stelje. Pri nekem drugem posestniku je strela skozi dimnik udarila v hišo in plesala po sobi na tak način, da so bili vsi domači v smrtnem strahu. Preskakovala je namreč po steni od žeblija do žeblija in tako metala sproti stenske slike na tla. Razen razbitih šip pa tu ni napravila večje škode in tudi ni zahtevala nobenih žrtev niti med ljudmi niti med živalimi.

× Pasivna trgovinska bilanca. V prvih štiri mesecih letošnjega leta je Jugoslavija za 250 milijonov dinarjev več blaga uvozila iz inozemstva nego izvozila v tuje države.

Naročajte »Kmetijsko Matico«!

VSE ZA PISARNO

dobavlja stroje, aparate, opremo
popravlja pribor, polnilna peresa

LJUBLJANA
telefon 3456

PRELOC

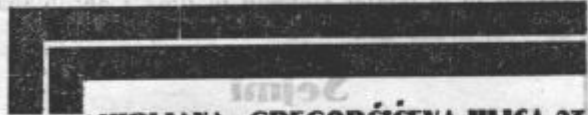
× V Ljubljani je bil na binkoštno soboto otvorjen XVI. velesejem. Prireditvev pa spremlja nenavadna vremenska smola. Že koj po otvoritvi se je vlila ploha, dežja pa ni manjkalo tudi na binkoštno nedeljo in zlasti ne v ponedeljek.

× V dravski banovini je bilo v 4 dneh predloženih v zamenjavo 1000 starih »jurjev«, v Srbiji pa je en sam kmet predložil 120 »jurjev« v zamenjavo, torej več kot 10. del tega, kar so pri nas komaj zmogli — kmetje cele banovine.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

× Kranjska industrijska družba je zvišala glavnicu od 45 na 90 milijonov dinarjev. Neki je torej vendar še doma denar, samo žuljavih kmetijskih rok se ogiblje.

× V Beogradu se je v šoli zastrupila učenka petega razreda ženske gimnazije Ružica Marjanović. Deklico so doma ostro grajali radi ne predobrih uspehov v šoli. To si je vzela tako k srcu, da je šla prostovoljno v smrt.

Zborovanje vinogradnikov v Brežicah

Kakor smo že poročali, bo imelo Vinarsko društvo za Dravsko banovino svoj letošnji občni zbor v soboto, dne 6. junija 1936 ob 17. uri v Narodnem domu v Brežicah.

V nedeljo, dne 7. junija 1936 ob 9. uri bo istotam vinarski kongres s sledečimi referati:

1. Važnost selekcije v vinarstvu in načrt organizacije selekcijskega dela. Poroča g. ing. Serg. Goriup, kletarski nadzornik pri kr. banski upravi v Ljubljani.

2. Kupčija z moštom in vinom. Poroča g. Anton Segar, ravnatelj kmetijske šole v pok. v Ptuj.

3. Gnojenje vinogradov. Poroča g. ing. Ivo Zupanič, ravnatelj kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

4. Vinogradniške razmere na Bizelskem in na Dolenjskem. Poroča Fran Kerin, posestnik, Sv. Križ pri Kostanjevici.

Po kongresu bo otvoritev vinske razstave, združene z vinskim sejmom, ki jo prirede združene Vinarske podružnice brežiškega in krškega sresa v Narodnem domu v Brežicah. Razstava bo trajala 7. in 8. junija.

Poučni izleti bodo:

7. junija popoldan: Ogled vinogradov na Bizelskem.

8. junija pa: Ogled vinogradov na Dolenjskem (Gadova peč, St. Jernej, Pleterje) in vinarske zadruge v Kostanjevici.

Izletov se morejo udeležiti samo tisti člani Vinarskega društva, ki se bodo za nje do 1. junija 1936 pri sreskem kmetijskem referentu g. VI. Mahorčiču v Brežicah prijavili.

V Brežicah se bodo obravnavala vsa važnejša vprašanja našega vinogradništva. Zato naj se vsi vinogradniki organizirajo v Vinarskem društvu in naj pohite omenjene dneve v Brežice, kjer bodo mogli iznesti vse svoje želje. Na omenjene prireditve so vabljeni tudi gg. narodni poslanci iz vinorodnih srezov Dravske banovine.

Toliko časa, dokler bo kmet samo čakal in poslušal kaj bodo gospod rekli, toliko časa se bo kmalu slabo ugodilo.

Ivan Kronovšek:

Nova Nemčija

(Nadaljevanje)

8. Nemško kmetstvo

Hitler in celotno narodno socialistično gibanje s polnim razumevanjem in upoštevanjem štiti nemško kmetstvo, to se pravi, da posvečajo vso skrb socialnemu, gospodarskemu, kulturnemu in splošnemu napredku nemškega kmeta in s tem nemški vasi. Vse to je v zvezi z življenjem in upoštevanjem kmetjskih ljudi. Nemčija je pretežno industrijska država in zato znajo bolj ceniti zemljo, kmetško delo in kruh, kot pa pri nas, ko je vsega v izobilju in mnogi gledajo na naše kmetstvo s prezirom in omalovaževanjem. Priznati moram, da je nemško kmetstvo na zavirljivi višini. Nemški kmet je napreden, organiziran, gospodarsko močan in važen faktor (činitelj) v javnem življenju. Iz gori omenjenih razlogov je Hitler proglasil kmetjski stan za državni prehranjevalni stan (Reichsnährstand) in se tako imenuje tudi centralna (glavna — osrednja) kmetjska organizacija, ki ima svoj sedež v Berlinu, z nazivom štabni urad (Stabsamt). Te organizacije še nisem podrobno proučeval; to imam v načrtu za poznejši čas in zato tudi podrobnosti ne morem navajati. Povem pa lahko to, da je značaj organizacije splošen in se deli na deželne, okrožne, okrajne in krajevne (vaške) organizacije. Pod delokrog centrale spadajo vsa gospodarska, kulturna, prosvetna, kmetijsko strokovna in kmetjsko-mladinska vprašanja poleg nadzorstva nad zadrugami, ki delajo tudi po njenih odlokih in navodilih. Članstvo je obligatorično (obrazno), to je, vsi kmetje morajo biti člani svoje kmetjske organizacije in plačujejo prispevke pri davkih. Ta organizacija je nekakšna kmetjska zbornica z najširšim delokrogom in izvršilno močjo. Značilno pri tem je to, da poleg agrarno-političnih vprašanj spadajo v delokrog tudi prosvetno-kulturne zadeve in kmetjsko-mladinska organizacija (Landjugend).

Reichsnährstand (Rajhsnerstand = državni prehranjevalni stan = kmetjski stan) določuje tudi cene poljskim pridelkom. Kdor prodaja pod ali nad ceno, je kaznovan. Poleg tega določuje tudi cene živini in lesu, kar je samo po sebi razumljivo. Cene za vse omenjene stvari so takšne, da je kmetom zagotovljen dovoljen zaslužek ali letni dohodek za življenje, davke in druge dajatve ter tudi za potrebe v gospodarstvu in za prihranke. Zato delajo ljudje z veseljem, ker vedo, da ne delajo tlake kot pri nas. Radi tega so tudi državljansko zavedni, dobro vedo, da jih država ali njihova skupnost štiti in jim daje možnost dostojnega in človeku primernega življenja. Resničen je pregovor: »Ljubezen gre skozi želodec!« Kdor je raztrgan in lačen in poleg tega brez sigurne (gotove) bodočnosti, ne more biti niti narodno, niti državljansko zaveden!

Omeniti moram še to, da se del Reichsnährstand na tri glavne oddelke: I. je »človek«. V ta oddelek spada vzgoja, izobrazba, zdravstvo, socialna pomoč, kmetjsko pravo, kmetjsko šolstvo, kmetjsko ženstvo, kmetjska mladina itd. Vse delovanje za omenjene namene je usmerjeno na podlagi državne ideje (misli), kri in zemlja (Blut und Boden).

II. gl. oddelek je »kmetjski dom«, ki predstavlja nekako kmetjsko zbornico. Vse bivše kmetjske zbornice, kmetjski sveti in druge kmetjske organizacije raznih pokrajin so se priključile temu oddelku Reichsnährstanda, ki skrbi za pospeševanje kmetijstva v splošnem (poljedelstvo, živinoreja, vinarstvo, sadjarstvo, gozdarstvo itd).

III. gl. oddelek je »trg«, kateremu pripada določevanje cen vsem produktom, ka-

tere prodaja kmet in istočasno skrbi tudi za vse, kar je s trgov v zvezi.

Zadovoljno pripovedujejo kmetjski ljudje, kako so s tem zatrli špekulacije judov, ki so potom borz izjemali nemškega kmeta in potrošnika (konzumenta). Brez borz so pa varovani eni in drugi, judovske pijavke, katerih tudi pri nas ne manjka, pa izključene.

9. Kmetjsko mesto

Kot sem že poprej omenil, se smatra nemški kmetjski stan za najvažnejšega in se ga v vsakem pogledu s tega stališča upošteva. Iz teh ozirov je Hitler proglasil staro nemško mesto Goslar za kmetjsko mesto. Goslar leži zahodno od Berlina in je oddaljen par sto kilometrov. V Goslar se bodo postopoma preselile vse centralne kmetjske organizacije in ustanove, med temi tudi Reichsnährstand. Tam se vrši vsako leto državni kmetjski dan v obliki kongresa in raznih kulturnih prireditvev. V bližnjem Bückebergu pri Hamelnu je pa vsako leto zahvalni praznik žetve.

Iz enega in drugega se vidi, da je kmetjska organizacija v splošnem zgrajena zelo precizno (natančno) in da so kmetjski ljudje zelo podjetni v vsakem pogledu.

Naj še omenim, da je državni kmetjski voditelj R. Walther Darré, ki je obenem tudi državni poljedelski minister. On uživa splošno zaupanje kmetjskih ljudi.

(Dalje prihodnjik.)

Po svetu

■ Madžarski predsednik vlade Gembeš je težko obolel in se že tri tedne zdravi na Blatnem jezeru. Zdravniki imajo malo upanja, da bi okreval, ker domnevajo, da ima raka na obistih.

■ Ogromno zborovanje pripravlja rumunska narodna kmetjska stranka. Protesno zborovanje, ki se ga bo udeležilo okrog pol milijona ljudi, bo naperjeno proti sedanji vladi, oziroma njenim nesposobnim politikom, ki je docela zanemarila vas in kmetjske interese. Narodna kmetjska stranka bo zahtevala odstop liberalne vlade, aretacijo korupcionistov in kontrolo nad inozemskim kapitalom.

■ Zračna moč Rusije. Neki ruski letalski strokovnjak je izjavil te dni, da bo Rusija zgradila v nekaj letih 45.000 najmodernejših letal. Rusija ima že sedaj izvežbanih 1.200.000 pilotov. Ze danes predstavlja Rusija največjo letalsko silo v Evropi in Aziji. Ko bo čez nekaj let izvedla načrt o zračni oborožitvi, bo zavzela prvo mesto na svetu.

■ Prebivalstvo Zedinjenih držav ameriških znaša 127 milijonov. Od zadnjega ljudskega štetja se je število prebivalstva povečalo za 5 milijonov.

■ Prebivalstvo Italije. Po najnovejšem ljudskem štetju v Italiji znaša število prebivalstva 43 milijonov.

■ Delavstvo v Parizu stavka. Nad stotisoč delavcev letalskih in avtomobilskih tovarn v Parizu je stopilo v stavko. Zahteve delavstva so kolektivne pogodbe, zvišanje mezd in 40 urno delo na teden. Delavstvu bo naklonjena bodoča socialistična vlada, ako se ne bodo kapitalisti preje vdali in delavskim zahtevam ugodili.

■ V Budimpešti se je prevrnil v Donavo avto s štirimi potniki. Avto se je razbil, a potniki so izginili pod vodo in jih še niso našli.

■ Potres je te dni porušil v Argentinijski mesto Las Katras. Mesto je docela uničeno in škoda ogromna.

■ Japonska hoče povečati svojo vojno mornarico in sicer namerava zgraditi za 10.000 ton novih rušilcev in za 16.000 ton podmornic.

■ Šest milijonov ljudi umre letno v Indiji na posledicah gladovanja.

■ Krvav spopad med policijo in agrarnimi interesi se je dogodil v Španiji. Poljedelski delavci so zasedli veleposestvo nekega bivšega poslanca in ga med seboj razdelili. Policija je hotela agrarne interese pregnati s posestva. Med njo in delavstvom je prišlo do spopada, pri čemer je bilo 22 delavcev ubitih.

■ Velikanske množine kobilic so se pojavile v plodnih ravninah Irana in groze uničiti vse poljske pridelke. Ker se kobilice bližajo mejam sovjetske Rusije, sta obe vladi sklenili skupno borbo proti kobilični nadlogi. Škodljivce bodo pokončevali iz letal.

■ Podgane za davke. V indijskem mestu Bombaju se je zaredilo toliko podgan, da so postale resna nevarnost za prebivalstvo. Občinske oblasti si ne morejo drugače pomagati kot s sistematično organizacijo ubijanja podgan. Vsakemu davkoplačevalcu se vzamejo ubite podgane na račun davkov. Ta način borbe se je izkazal za zelo uspešnega pri pokončevanju podganske nadloge.

■ Odstavljen nadškof. Papež je nenadoma odstavil francoskega nadškofa v mestu Romanu.

■ Poplava je napravila ogromno škodo po nekaterih krajih Španije. V 160 vaseh je setev docela uničena. Na nekaterih mestih je porušena tudi železnica.

■ Judom se godi slabo tudi na Poljskem. Te dni so vrgli v neko judovsko trgovino v Varšavi bombo, ki je porušila del hiše in popolnoma razdejala trgovino.

■ Nezaposlenost pada, tako so izračunali gospodje pri mednarodnem uradu dela v Ženevi. Po vseh državah se je brezposelnost zmanjšala, le na Danskem, Irski, Rumuniji in Švici so zabeležili tudi letos porast brezposelnosti. Pri mednarodnem uradu dela prav gotovo niso imeli na razpolago podatkov iz Jugoslavije, ali pa so bili napačno informirani, sicer bi jo gotovo morali šteti med one države, kjer je letos brezposelnost najobčutnejše porasla.

■ Kljukasti križ tudi v Ameriki. V Združenih ameriških državah nosijo vojaki 45. divizije

kljukasti križ, torej znamenje, ki ga je Hitler vzel za svoj narodno socialistični pokret. Kljukasti križ je stari znak sreče pri Ameriških Indijancih.

■ Litvinov na Češkem. Sovjetski komisar za zunanje zadeve g. Litvinov je prispel na Čehoslovaško in se nastanil v kopalšču Marijine Lazne. S komisarjem je prispel tudi ruski veleposlanik v Parizu g. Potemkin.

■ Iz La Paza v Boliviji poročajo, da so izbruhnili hudi nemiri. Provizorna vlada je odstopila. Oblast je prevzel polkovnik Toro. Gre za nov socialističen režim.

■ Utonil je bivši zunanji minister Venezuele Peter Ikiriago pri kopanju.

■ Kmetijsko razstavo je otvoril te dni v Pragi predsednik vlade g. dr. Milan Hodža.

■ Največ potniških letal ima Amerika in sicer 9072. Za njo pride Francoska z 2138 potniških letal in nato Nemčija s 1809.

Vabilo na občni zbor

Splošne gospodarske zadruga

v Sevnici, r. z. z. o. z.,

ki bo v nedeljo, dne 7. junija 1936 ob 8. uri
v zadruginih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1935.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

Ako občni zbor ne bi bil sklepčen ob določeni uri, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom, ki bo sklepal brez ozira na število zastopanih glasov.

Listnica uredništva

J. N. iz K. Vaš nauk, ki ste nam ga poslali, je zlata vreden, vendar ga v »Kmetiskem listu« radi strogosti tiskovnega zakona ne smemo priobčiti brez Vašega podpisa.

F. D. iz T. Dopis, ki ste nam ga poslali,

je čisto osebnega značaja in ga radi tega ne moremo priobčiti. Proti denunciantom nastopite raje s tožbo, seveda če imate za to verodostojne in zanesljive priče. Če pa smatrate, da se je storila nad Vami tudi zakonita krivica, potem vložite kot državni uradnik v zakonitem roku na Državni svet pritožbo.

J. R. iz K. Da, da, podpore in koruza. Za reveže je namenjena, za lačne in brezposelne. Vi pa poročate, da je koruza v Sloveniji v izjemno dobri letini. Na bi se morala za to pohvaliti. Dopisa radi tiskovnega zakona in cenzure ne moremo objaviti.

V nedostopnih tundrah severne Sibirije sta morala preživeti 25 dni ruska letalca Lindev in Petrov ki sta morala pristati vsled kvare na motorju na poti proti polarnemu otoku Dikron. Odkril ju je letalec Golovin in jima z aeroplana spuščal hrano dokler ju niso rešili.

Sejmi

7. junija: v Loškem potoku, Kapeli pri Brežicah, Ptuj.
8. junija: v Tržiču, Vrhnikih, St. Jerneju, Rakitni, Sv. Vidu pri Blokah, St. Juriju.
9. junija: na Vačah, Tirni, Bregu pri Ptuj, Žužemberku, Sv. Primožu pri Blagovni, Pilštanju, Dol. Lendavi.
10. junija: v Ložu, Tinskem, Lembergu.
11. junija: v Senožečah, Turnišču.
13. junija: v Starem trgu pri Poljanah, Polhovem gradu, Bruniku, Hotemožah, Zdenški vasi, Trebnjem, Zireh, Kozjem, Brežicah, Sv. Duhu, St. Janžu pri Sp. Dravogradu, Ločah pri Poljčanah, St. Janžu pri Taberzi, Rogatcu, Zalcu, Kozjem, Zigarškem vrhu pri Sevnici.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43-54
1 nemška marka	Din 17-54
1 švicarski frank	Din 14-27
1 angleški funt	Din 217-35
1 avstrijski šiling	Din 9-70
1 francoski frank	Din 2-88
1 češkoslovaška krona	Din 1-81

JUGOSLOVANSKA
ZAVAROVALNA
BANKA

„Slavija“

V LJUBLJANI
Gosposka ulica 12
TELEF. ŠT.:
21-76, 22-76

PODRUŽNICE: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD IN SPLIT

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetški dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // IJAMSTVO ZA VSE VLOGE presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000—

Rezerve: Din 1.300.000—